

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kapathatók a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlönet 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összeköttetésben levő hirdető-írdők, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takaréki- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

Pályázat.

I.

3130/1887. Barsvármegye alispáni hivatalától.

Barsvármegye törvényhatósága központi tisztii karában üresedésben álló 700 frt évi fizetés és 70 frt lakás pénz javadalmazással egybekötött II. alszámvevői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy a vármegye főispánja Székelyi Majláth István ur ő méltóságához ezimzett s az 1883. évi I. t. cz. rendelkezéseireh mért minősítvényük igazolását tárgyzadó bizonylataikkal felszerelt kérvényüket 1887. évi május hó 1-ig hivatalomnál bemutatassák.

Ar. Maróthon 1887. márczius 14-én.

Máriássy István
alispán.

Feltámadunk!

A keresztény-világ templomai zengenek ma a zsolozsmától, az oszlopos boltívek viszhangozzák a hívők igaz örömet: Alleluja!

Mennyi szív hite és reménysége zengi e szót szent meggyőződéssel, benső áhitattal.

Közel két ezer éve, hogy az emberiség legszentebb eszméi a földön hirdettetnek, azon eszmék, melyek ma és mindörökké az emberiség boldogságának alapkövei lesznek: a szeretet, a szenvedésnek türe, az önmegadás és a kiolthatatlan remény.

És ezredévről ezredévre terjed, mindjobban bevéődik az emberiség lelkületébe ez a hit és visszatükröződik végre, mint az emberi nem általános boldogsága.

Sok szava van ezen boldogsághoz a hitnek, mely kell hogy kezdődjék ott, hol a tudás határa véget ér. Minél szűkebb ezen határ, a hit erejének és hatalmának annál nagyobbak kell lenni.

TÁRCZA.

Husvétra.

Óh szórjakot virágot, zengjétek dalt!
 Ime föltámadt a dícső, ki meghalt.
 Legyen minden szó áldás és imádság;
 A szenvedők egők' derülni lássák.

A kit lesújtott rosz napok csapása,
 Gondoljon az örök föltámadásra;
 Mert véget ér bármily nehéz a bánat,
 Halál nyomán új élet sarja támad.

Nem kell a busnak elesügedni gyáván;
 Fellökön kél a létívű sárkány.
 Ha folytak már arcunkon sürű könnyek,
 Rózsája szebb lesz aztán az örömnék.

Jézus nem veszté nagy hitét reményét,
 Bár elborulni látta sorsa éjét:
 A keresztfán és türt és megbocsátott,
 Megváltva kínok árán a világot.

Érezte, tudta, jönni kell időnek,
 Hogy sírjához záradokolni jönek,
 S keresztalából szent feltámadás:
 Majd millióknak lesz vigasztalása.

S az ige testté lön: az istenember
 Él s uralkodik a végtelenben:
 Fény lengedez tükrén az ég azurnak,
 Halleluját zeng minden ajk az Urnak.

A mely sebek rózsákká változnak
 Igéretében csókok záporának;
 Örömkáltás harsog át a földön:
 Dícsértessék az Isten mindörökkön.

Rudnyánszky Gyula.

Mert e nélkül nincs a léleknek egyensulya, nincs a kedélynek megnyugvása, nincs az élet kényszerű rendjébe való zúgolódás és elégedetlenség nélküli beletörődés.

A feltámadás ünnepe a keresztény világ hívőinek lelkében megújul a hit ereje.

Megújul a szeretet és az egymás iránti békülékenység keresztényi érzülete.

Megújul a földi élet tisztaságának szükségessége s a rövid emberi életben az erkölcs és igazság törvényeihez való szigorú ragaszkodás.

Megújul az élet küzdelmei iránti vágy és ezzel megújul a remény ezen küzdelem sikerei iránt és a vigasz, hogy a megsemmisülést a szellem és lélek örök élete fogja követni.

Ne öljük el, de erősítsük a hitnek ezen szavát, mert a hol a hitnek uralma van, ott uralkodik az emberiségnek zavartalan békéje és boldogsága!

A szegények ügye.

I.

„A község, a helyi viszonyokhoz képest, gondoskodni tartozik a községben illetékes mindazon szegények ellátásáról, kik magukat közsegély nélkül fentartani egyáltalában nem képesek.“ Ezt rendeli a községekről szóló 1886. évi XXII. törvényezikk.

A m. kir. belügyminiszterium ezen törvény rendelkezései folytán felhívta a törvényhatóságokat a szegények ügyének rendezésére, Barsvármegye törvényhatósága ezen tárgyat a folyó 1887. évi március 17-én tartott évnegyedes közülésében szellőztette, s vette tanácskozása alá, azonban azon határozat, melyet e tárgyban hozott s mely szerint kijelentette, hogy az erre szükséges pénzerőnek hiányában, ezen ügyet a jobb jövőnek kénytelen hagyni

Piros tojás.

— Tréfás husvétii elmélkedés —

Miképen jöttek a piros tojások husvétkor divatba? Régebben inkább megtartották a böjtöket, mint most s csupán az omlottak és más tojás-csemegék tartoztak a böjti eledel közé; később azonban a böjtös asztal oly sokféle más eledellel szaporodott, hogy a böjti tojások szerénységükben méltán elszégyelték magukat: így támadtak a piros tojások.

Miért használják a piros tojásokat a szerelmesek egymásközt husvétii ajándék gyanánt? Azért, mert ez leghelyesebb jelképe törekeny hűségüknek.

A piros szín az örömet jelenti. Azért látunk piros tojásokkal leginkább gyermekeket játszani, mert valódi öröm csak az ő szívükben található!

Maig is divatban van, hogy a leány, kit husvétkor vízzel megöntöznek, piros tojást ad öntözőjének cserébe. E szerint némely költőink, kik valamely hölgyet megékelnek, ugyanezt a jutalmat szintén megérdemelnék.

Különbben a husvétii ajándékok gyakran nagy értéket képviselnek, természetesen ha olyanoktól erednek, kiknél ezek sem jönnék számításba.

Igy Napoleon Lajos egykor császári nejét 40,000 frank értékű zongorával lepte meg, mely egészen rózsaszínű mahagói fából készült; és aztán igen szép husvétii tojás volt! A férjek azonban bizonyosan nem szeretnék, ha házi életükben csak ily piros tojás lenne képes a harmóniát fenn tartani.

megoldásra; ezen kérdés eldöntetlen maradt.

Távol legyen tőlünk, hogy ezen kijelentésünkkel vádat akarjunk emelni törvényhatóságunk ellen; mert, hiszen nagyon jól tudjuk és ismerjük megyei állapotainkat; ezekből bizony a szegények ellátására egy garas sem juthat; nem állnak a megye rendelkezésére oly alapok, pénzerők, melyekből ez ügyre áldozatot tenni s helyes intézkedéseket életbeléptetni lehetne. S valóban a hivatolt törvény további azon rendelkezései: „Ha az ellátás csak a községi lakosok rendkívül súlyos tulterheltségével eszközölhető, a község kivételesen a törvényhatóságnak s ha ez nem bírja, az államnak veheti igénybe segélyét“ — illusoriusnak kell tartanunk, ha a szegény ügy rendezése törvényhatóságunk segélyétől tétetik függővé; mert ez, mint mondók, ily segély forrással nem rendelkezik.

De hiszen a fennebb idézett törvény rendelkezése nem is a törvényhatóságnak szorosan, hanem a községnek teszi első kötelességévé szegényeinek ellátását; e szerint törvényhatóságunknak a községeket kell szorítani törvényes kötelességeik teljesítésére, és nem a remélhető jobb jövőnek az ügyet relegálnia; annál is inkább, mert az állami segély is a törvényben biztosított!

Igaz, hogy a törvény szoros és szigorú határozatai ezt involválják; azonban a gyakorlati élet e részben a törvényhatóságnak látszik igazságot szolgáltatni; főleg, ha tekintetbe vesszük, hogy ezen megyei vagy állami segély, mily feltételhez van kötve.

Ugyanis az idéztük törvény azt hangsúlyozza, hogy a megyei vagy állami segély csak akkor vehető igénybe, ha a szegények ellátása a községi lakosok rendkívül súlyos tulterheltségével eszközölhető. No, már

Már sok ember fönnakadt ezen a kérdésen: tyuk volt-e előbb vagy tojás? Ha igaz, hogy a paradicsom első napjai a legszebb nyári napok voltak, akkor mindenestre a tojás volt előbb. S ez valószínűbb is, mert a tyukot a paradicsombeli ember bizonyosan megette volna még csirke korában, természetesen kirántva.

A tyuk azt a közmondásossá vált tulajdonságot, hogy szintén talál néha gyöngyszemet, ugy látszik költői tehetségénél fogva kapta, mert azt hiszem, hogy szintén nem igen válogat az igaz és hamis gyöngy között.

Plató furesán különböztette meg az embert az állattól, midőn azt mondta, hogy az ember tollatlan állat; e szerint kérdés, hogy valjon a szegény író az állatok, vagy az emberek közé tartozik-e, miután nem tagadható, hogy neki tolla van.

A husvét és bárány analog-képek, talán husvétunk azért fehér néha, mert a pástor nagyon magasztalta?

Vagy talán azért ölt magára hólepel, hogy legalább az ártatlanság színéből is legyen valami a divatot kergető világon. Zöldet ugy is eleget lehet találni az emberek cselekvéseiben és az újságokban.

Szentelt sonka nélkül sem esik meg a husvét s ez jó az orvosok érdekében, mert nagyon megapadna az erszényük, ha husvétkor oly sokan el nem rontanák a gyomrukat.

Miért esik a legtöbb koncert és akadémia a husvétii napokra? Azért, mert a husvét a szenvedés ünnepe! s miért szün-

most kérjük: miben és mikor áll be a rendkívül súlyos terheltség?! . .

Az adófizetők most is minden oldalról panaszkodnak, hogy nem bírják a közterheket viselni; s hivatkozva s látva a folytonos executiók statisztikáját, s azoknak eredményét, törvényhatóságunk határozata a jobb jövőnek bevárására nézve indokoltnak tünik fel.

De vajjon ilyennek látszik és tartatik-e az állapot államunk részéről is? . .

Mint hogy a törvény a múlt évben hozatott, s azóta a közállapotok ily lényeges változást nem szenvedtek; az állam intézkedései megyei felfogásunkat nem látszarak igazolni.

S ép azért mondjuk, hogy a törvény azon kitétele, midőn a rendkívül súlyos tulterheltséget teszi feltételül: különféle felfogásnak ad ugyan helyet; de még nem menti fel a törvényhatóságot, annál kevésbé a községet a kötelesség teljesítésétől; s e szerint nem fogja elfogadhatni az ilyen határozatot mindaddig, miglen végrehajtása meg nem kísértetik; miglen gyakorlatilag nem constatáltatik: hogy az illetők a törvényszabta kötelességet absolute nem képesek teljesíteni.

S e szempontból — bár az indokokat figyelemre méltóknak kell beismerni mindenkinek — tévesnek tartjuk a megyei határozatot; mert, mint nem kísértette meg a gyakorlatot; s nem tudja e szerint constatálni határozatának gyakorlati valóságát.

A magyar olajfa.

— Ilanusz István. —

Alig hogy Császár Ferencz, régibb írónk egyik legjelesebbje, itáliai utjában Lucába érkezik, rögtön az ünök föl előtte, hogy e város semminek sincsen szükében; olaja pedig, melyet olajfakkal koszorozott halmain nagy mennyiségben szür, meszsze

nek meg szintén husvétkor? Azért, mert a husvét megváltás ünnepe! S miért nem történnék ezen a héten házasságok? Azért, mert akkor különben is felvándorlunk a Golgotha hegyére.

Miért szoktak husvétkor bárányt enni? Hogy legalább gyomrukba jusson egy kis ártatlan azoknak, kik a szívükben nem szoktak annak helyet adni.

Visszatérve a hóra, az a fagyás ellen is a legjobb ellenszer; azért él a világ hókurával, mert önzésében már csaknem megfagyott.

A hó különben nem egyéb, mint az ég harmatkönnye, mely a földhöz közeledvén, elképed és megfehéredik, azután hidegen hull a föld keblére, tudván, hogy itt a sárba tapodják. Hol láttatok valaha a földön, az égből hullott harmatgyöngyöt ragyogni, ha csak a pázsit puha keblén, vagy a virágok kelyhében menhelyre nem talált! . . .

Egyébiránt a hó a zeneművészetben sem kis szerepet játszott: A u b e r-nak első dalművei közé tartozott „a hó“, ettől senkisé megtagadhatta meg a lágyaságot, valamint azt sem csodálhatja senki, hogy az idővel nemsoká daczolhatott. Az elolvadt „havat“ aztán több vizenyős szerzemény követte, mi igen természetes! S ha „Auber“ „Báléj“-ét nem írja, dícsősége Párisban bizonyára „Portici néma“-vá változott volna.

Különbben a husvétra vetélkedve kedvesedik az ipar és művészet illatszerekkel azoknak, kiknek mendőzni valójuk van, ezukor-bábokkal, hogy megédesítsék az élet keserűségeit.

földön nevezetes. Csalódnék, a ki hinné, mondja tovább, hogy olajfa erdőt a természet adá s hogy azok az olasz nap hevíti sugarai alatt növekedtek: emberkéz ülteté kitűnő nagy szorgalommal e csemeteket nemzedékről nemzedékre, mit a terpeses agg fák közt kellő rend s távolságban látható fiatal fácskák is tanúsítanak, mert e méhszorgalmu népnél ültet az apa s fia s unokája számára, nem busulva azon, hogy ültetvénye virágát láthatni s gyümölcsét ő maga szedhetni nem fogja.

Ez arany szavak, fájdalom nem a magyar népről szólnak, mert ez az élőfa meg nem becsülésének rít szokását úgy látszik Keletről hozta magával, — szólhatának pedig fölöle is nemcsak azért mert egy ezredéves itt lakása folytán meggyőződhetett az élőfa hasznos voltáról; hanem mivel neki is van olajfája, mely hazánknak szinte délies jellegű kölcsönöz az olyan turista szemében, ki hozzánk éjszakibb fekvésű fajokról vetődött. Sőt e fa jó tulajdonságai kedveért nagyobb mérvű tenyészést és ápolást is érdemelne, mint a minőt épen megkap. És ez a füzőlajfa (Elaeagnus), melynek Diószegi klasszikus füvész könyve „ezüstfa“ nevet adott, a nép pedig itt-ott ezüst fűznek is nevezi, de helytelenül, mert a tulajdonképi ezüsthéj nem más, mint a *Salix argenea* W.

A magyar olajfának mintegy 12 alfaja él a mérsékeltvízi Ázsiában és egy Éjszak-amerikában. E fa eredeti helyeiről déli és közép Európába elszármazott, de nem mint gyümölcsfa, melynek okkal móddal hasznát lehetne venni, hanem inkább mint díszeserje vagy alacsonyabb növésű fa. Állítólag Csehországban vadon is nő, de e kifejezést „elvadult“-ra kell módosítani, mert hasonló előfordulási esetek alapján azt is meg kellene engednünk, hogy a szőlőtő, diófa, szeder, cseresznye, mandula, barack és Keletnek több ily kedves jövevénye, melyek nálunk jól érik magukat, hazánknak helyes töves (antochthon) növényekül tekintessenek. Bók lenne ez Magyarországra nézve, nem pedig való igazság.

Hogy növényünk olajfa nevet is kapott oka az, hogy levelei és gyümölcsei hasonlóvá teszik őt a valódi olajfához, melynek növényeink népies elnevezései jellemzik legjobban a laikus közönség eljárását, mely fölületesen megfigyelt ismertető jegyek alapján fölültö megegyezések után nevezett el több növényt pl. veres szőlő (ribizke), ebszőlő (keserűdes csucor), király dinnye (szurdács), földi tök, (gönye), földi mogyoró (gumós bükköny) stb. De mivel a valódi érvényű osztályozás a virágoknak,

Az ideai husvétra azonban gyönyörű gyűjteményével kedveskedik a művészettel párosult ipar a háztartás körébe tartozó s fényűzési tárgyakkal minden szakmában. Válogatunk tehát van miben s így csak azt kívánjuk, hogy mindenki szívéből kiált-hassa:

Halleluja!

April elején.

Hűvös szellő lengedez még,
Elbeborul a fényesség;
Fenn a légben pacsirta-dal
Fel-felesendül, majd meg elhal.

Patakmenti kis virágok
Még sokáig szunnyadoztok?
Hímes lepkek, gyöngyvirágek
Rátok olyan régen várok.

Dagadj, dagadj csermely árja,
Erdő lombja hajolj rája;
Árnyékosba szerelmes pár
Mulatozni este eljárá.

Kakuk madár, mondd meg nekünk,
Boldogan még soká élünk?
Szólják, de mind hiába,
Nem felel kérdő szavára.

Zörgő avar kerget a szél,
A te kósza lelked a tél:
Jövel tavasz hév sugára,
Hozz irt lelkeim bánáatára.

Nagy-Kanizsa, 1887. apr. 2-án

Cserrei József.

Corday Sarolta.

(Történelmi rajz)

— Farkas Orbánnéól —

Corday Saroltának a szép, bátor és erényes normandiai leánynak története, — ki oly lelkes hazaszeretettel dőfé törét

mint a növény leglényegesebb részeinek egymásközti hasonlóságán vagy különbözőzésén alapul és a magyar olajfa virágai sziromburkolattal ellátva nincsenek, e szirontalanok (apetalae) osztályánál vagyis a valódi olajfától egészen messze eső növény-rendbe nyert fölvételt.

Az egész növényrendnek, melyhez az *Elaeagnus* tartozik, Bartling növénytudós a *Proteinae* nevet adta, mert a mint *Proteus*, a hitregoi tengeristen ki *Poseidon* (Neptun) tengeri gulyáját a borjúfoka, nyáját legeltette, alakját minduntalan változtatta: úgy e rend növényei is művelés folytán nemcsak leveleik eredeti atlacz fényét veszítik el, hanem egyéb részeikben szintén nevezetes változást szenvednek, mint pl. az egy-mástól különbözű *Elaeagnus latifolia* (széles levelű). *E. crispa*, *E. pungens* a maga prémes leveleivel (fol. marg), *E. reflexa*, melyek mind díszeserjék meglehetősen kedvelte-tést nyertek, az *E. edulis* pl. oly kicsiny, hogy akár cserépbén tenyészhető. Holott a keskeny levelű ezüstfa (*E. angustifolia*) a törzs, melyből lassankint átalakultak.

Ennek levelei lándsásak, ellenesek, hegyesek, ép szélűek, fiatal korukban mindkét lapjukon ezüstös moholylyal fődöttek, 4 porzóval ellátott, nyeles virágaik a levelek hónaljában ülnek, kívül ezüst, belül arany színűek. Kellemes illatuk olykor annyira erős, hogy szinte bódít, a méhek azonban nem találják kellemetlenné, mert örömet röpködik körül. Édeses, lisztes, 2½ cm. hosszú gyümölcsei megehetőek. Nálunk májusban virit, Németországban pedig, hol csak *Oleaster* (vad olajfa) a neve, július a virágzósi hónapja. A „Tudományos Gyűjtemény“ is 1822-ben vadolajfának (*Oleaster*) nevezi és azt mondja fölöle, hogy Baranyában a Mecsek hegynek délesteri tövében erős illattal kedveskedik. E cserjésedő fa nálunk 5—7 m. magasságot ér el, törzse bár rendszeren félre nő, de abból szép egyenes ágak emelkednek ki ostorfák gyanánt; mivel pedig e mellett tuskés is, sövénynek nagyon beválik.

A budapesti Margitszigeten egy ilyen magyar olajfa a maga ezüstös, hamvas levelei közt a *Diospiros lotusnak* ad szállást. Angol-éjszakamerikai származású az ezüstös levelű füzőlaj (*E. argentea* Pursh.), mely nevel és azok gyorsan terjesztik tova. Kerülőleges, mindkét felükön ezüstszerű virágai vannak. Az *E. hortensis* M. B. nevű ezüsthéj a Széchenyi-féle expedítio Közép-Ázsiában találta. Igen közönséges cserje ott az *E. spinosa*, mely olykor egész fává női ki magát az alsó Urung folyó partjain, sőt a sivatagok oázain is előkerül, de az öntözö árkok mentén, mint pl. a Nanshan hegység

Marat keblébe, hogy azután e sötét tetteért örömmel lakoljon a guillotine alatt, — egyike azoknak a történeteknek, mely mindennemű talányokban és problémákban oly gazdag, hogy soha sem szünik meg a legnagyobb érdeklődést kelteti s bármely történetbúvár egész biztosan számíthat há-lás és figyelmes olvasókra, ha sikerül neki abban egyes, még eddig ismeretlen pontokat felderítenie.

Nagyon sokat irtak már e leány fölöl, kinek ifjuságát és erényét tekintetbe véve, — az általános rokonszenv vétkét rég megsemmisíté.

Corday Sarolta 1768-ban született Seeben, Normandiában. Elhagyva a zárdát, melyben neveltetését eszközölték; törekedett szellemét tovább művelni, olvasva Plutarchot s az előidők egyéb történeteit.

Szabadságszeretet s végzetlen gyűlölet annak elnyomói iránt, lelkesíté egész lényét.

1793. május 31-dike után, több száműzött követ jött ama kerületbe, a melyben az ő otthona volt, Ezek között voltak: Barbaroux, Gaudet, Louvet, Lanjuinais, sat. Normandiában a szabadság ügyére nézve segílyt remélvén szerezni.

Egész lelkesedésével ragaszkodott Sarolta e száműzöttekhez.

Meghatva Franciaország szerencsétlensége által, érlelődött meg benne az a gondolat: megboszulni a hazát és az áldozatul esett honfiakat! Azt mondják, hogy eleinte ingadozott, vajjon Robespierret vagy Maratot ölje-e meg? Döntő befolyást gyakorolt nála erre nézve, egy véletlenül kezeibe került „Marat az emberbarát“ által beirt lap, melyben e szörnyeteg ama kedvencz gondolatát fejtegette: „hogy még okvetlen

éjszaki lábánál elterülő Khámi sivatag Szadsen vagy Dünkhan nevű gyöpszigetén. Ugyanezt az alfajt Przewalszky belázsiai orosz utazó a Cseresen folyó mentén is föltalálta.

Több alfaját művelik Keleten, így különösen Afghanistan gyümölcsei közt az *Elaeagnus orientalis* szerepel színjet név alatt, az *E. arborea* és *E. confuta* bogyói is kedves izüek. Mint Radde beszéli, Eriwan körül Örményországban a kert-telepek haragos-zöldjét a magas növésű füzőlajfák ezüsthéj lombozata igen előnyösen mérsékli. A Földközítenger körüli országok főrájában pedig a fűzeknek kedves, szerény alakját képviseli: miért nemcsak Görögországban, Kis-ázsian és Perzsiában honos e fa, hanem Palesztinában is a Jordánnak mély, hosszú és termékeny völgyében.

Kelet népei nem oly ideális szempontokból becsülik e fák, mint nálunk, hol ezek csak parkokban nyernek tenyésztetet; hanem szorgalmasan és nagyban ültetik a haszon végett, melyet belőle élelmességök kicsikarni képes. És igazok van, mert a gyakorlati életben nem is megyünk messzire az idealizálással. Azt mondja Khina leírásában Lóczy, hogy e fa a Gobi sivatag oázisában és a hegyes Kanszuk tartomány völgyeiben illatos virágai miatt mindenütt kedvelt fa s június végén, júliusban virágzik; virágaival lakásait és minden ételőket illatosítják a kínaiak, még a tejet is alig kaphattuk e virág átható illata nélkül.

Jó oldalai közé tartozik könnyű tenyészete, magról és dugványozással egyaránt szaporítható, a talaj minőségében nem igen válogat, akár száraz, akár nedves természetű legyen az. A fagyok iránt ilegen létére nem épen értékeny, sőt az Alföldnek 1881. évi magas talajvíze csakugy nem rongálta meg, midőn az akáczfák milliószámra pusztultak, mint az 1886-iki nyárnak makacs aszálya, midőn a nyárfák közül sok elhullatta levelét augusztus végére és csak szeptemberben hajtott ismét az esők beálltával némi sarju levelzetet.

Fája igen jó esztergályozni való anyag, lombja és levelei szép zöld festéket adnak, gyümölcsei ellenben barnát. Virágai jó legelőt szolgáltatnak a méheknek, a belőlök készíthető szeszes folyadék számoza vagy orvosság, a rothasztó lánzlál. Gyümölcseiből olajat ütnek és Palesztinában igen keresett ezikk *oleum sanctum* név alatt, mivel pedig az arabok *zaco-n-zachum*nak nevezik, a szentföldi utazók *Zachaeus* olajának tartják, a hagyomány szerint ugyanis erre az olajfára mászott föl a kistermetű *Zahaesus*, hogy a nagy néptömeget körülözlött és arra elvonuló Üdvözítőt láthassa.

szükséges 200,000 embernek meggyilkolása.“ Ezt olvasva — határozott.

1793. július 12-én érkezett Párisba, hol résztvett egy gyűlésben, mely kedveltséggel, de nagy érdeklődéssel hallgatva annak tárgyalásait.

Két ízben irt Maratnak, hogy a hozzájuthatást kieszközölje magának, de Marat beteg lévén, ez nem sikerült.

Harmadizben irt levelét csakhamar ő is követhet. Daczára ápolónője kéréseinek, hogy e nő tanuk nélkül ne fogadja, — Marat Saroltát fürdőjében ülve várta.

Corday Sarolta egy memorandumot tartva kezében, lépett be. Marat mohó kíváncsisággal hallgatá a Sarolta által előszámlált összeesküvök neveit, kik Caent választák tartózkodási helyül.

Vad örömmel jegyzé őket egy lapra, mondván; „Nem sokára elfogja őket érnei a büntetés; valamennyit Párisban le fogom nyaktillóztatni!“

Alig végzé e szavait, — Corday Sarolta kését mellébe dőfé, s a szörnyeteg eme felkiáltással; „nekem ezt“ — meghalt.

Sarolta az öt néhány perc alatt körülvevő tömeg közepette úgy állt, mint egy magasabb jelenség.

Börtönéből két levelet irt, egyikét édes atyjának, a másikat Barbarouxnak, mindkettő megható s nemes egyszerűsége által tünt ki.

Atyját a hozzá irt levélben kéré: bocsássa meg neki, hogy beleegyezése nélkül határozott élete felett s Corneillenek eme szavaival végzé levelét: *Le crime fait la honte, et non pas l'échafaud.*

Nem gonosztevő gyanánt ment ő a halálba, de egy hősnő nyugodt öntudatával,

Mint Royle angol növénytudós vizsgálataiból kiderült, e fa adja az araboknak a zukkum nevű balzsamot is, valamint a Mózes könyveiben emlegetett gileadi balzsamot hasonlólag e fa gyümölcseiből nyerték, — de a mi ma gileadi balzsam nevet viseli, az Leunis szerint az *Amyris gileadensis* növénynek terméke holott ez nem is óvilági hanem középmérikai fa, az úgy nevezett jamaicai rózsafa a *Burseraceae* csoportjából, melynek dereka adja a kész balzsamot.

Theophrastus a régi görög világnak egyik hírneves természettudósi írója, *Elaeagnus* név alatt, mint azt Ranwolf, keleti utazó erősen vitatja, az egyiptomi fűzfát (*Salix aegyptiaca*) értette, melynek jóillatú himbarkáiból lepárolás folytán az arabok a híres szagos kalaf vizet készítik. E viznek Keleten, mint Hasselquist beszéli, nem csak izzadság üző hatást tulajdonítanak, hanem hasznosnak tartják a nyári lázak és minden néven nevezendő nyavalya ellen, miért az éjszakafrikai és előázsiai mohamedán gyógyszerházakban a kalafviz mindig kapható.

Midőn jeleztem sokoldalú hasznavehetőségét a fának, mely nekünk sötényaink és udvaraink nem szolgál egyéb, mint hogy lombozata pompájával csak szemünket gyönyörködtesse; de a melyet az élelmes keletiek olyan tökévé varázsolnak, mely nekik évről évre dus kamatokhoz hoz, nem óhajtom, hogy a levantei közmondás, mely szerint három görög lakik ott még jól, a hol egy számár éhen vesz el, valaha nemzetünkre alkalmazható legyen. Annyit azonban az ismertett ezüsthéj is, melynek hibás neve az olajfa, megjegyzésképpen bátran meg lehet kockáztatni, hogy hazánk áldott talaja kincseinek kiaknázása körül bizony ráferne a népünk némi nagyobb élelmesség, — mit azonban a pusztá jámbor óhajlás el nem érhet, hanem csakis a föld termékeinek bővebb ismerete vagyis a szép és hasznos természettudósi való behatóbb foglalkozás eredményez.

A dohányzás hajdana.

(R. I.) Ötven hatvan esztendővel ezelőtt, mikor a „Röhös“ kereskedő (ma divatárús) esztendőben egyszer vagy kétszer elhatározta magát arra, hogy portékát hozzon magának Bécsből s egyuttal hozott magának szivart is, igazi amerikai; a szivarokra nézve is egészen más világ uralkodott; eltekintve attól, hogy annak az „igazi amerikai“ nevezett szivarok legdrábikának ára négy pengő krajezár volt, a jelenlegitől egészen elütő szerepet játszott a szivar.

Ma nem képzelhetünk már el egy jóra-

kinek meggyőződése, hogy az általa teljesített missiót — véghezvitte.

A két óráig tartó kocsisás alatt, mennyi időt a vesztőhelyre jutás igénybe vett s mialatt az öt követő, örült tömegetől folyton fenyegetésekkel s gyalázó szidalmakkal illetetett, — nem tanusított sem félelmet, sem haragot.

Kis fehér főkötő — mit sajátkezűleg készített börtönében — fődé rövidre nyírott haját s fehér ruhája fölött a vörös „fölségsértő köpöny“ nyugodtsággal viselé. — Sokan, a kik látták, — még a későbbi éveken is, a legnagyobb csodálattal beszéltek erről.

„Tönkre tett bennünket — mondá Vergniaut, a Gironde vezére, — de balmi megtanított!“

Robespierre, Danton és Camille Desmou-lins egy ablakból nézték az elöttük elvonuló menetet, de minden győzelmi érzet nélkül, talán tudomásukra jutott, hogy Corday Sarolta ama napot, a melyen halni fog „az új béke aerájának első napjál“ nevezé. Mintha a sötét jövő előérzete vett volna erőt rajtuk, mely egyiküknek sem engedé megélni a következő év július havát.

Magát Sansont — Paris akkori hóhérját — is megthotta véradózatának fönsége és magasztossága. Midőn ohaját nyilvánítá, miszerint szeretné keztyűit kezein megtartani, — beleegyezett; de hozzá tevő; „egészen fölösleges; mert a kötelékeket oly lazán fogom kezeire alkalmazni, hogy a legparányibb fájdalmat sem fogja érezni.“

Továbbá figyelmezteté, miként tartsa magát a kárn, hogy a döcögős jármű kemény lökéseit kikerülje.

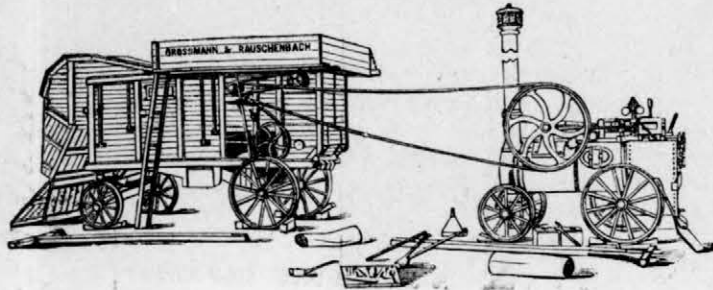
(Folytatás a mellékleten.)

Testi szervezetünk titkai.

A ember véréből folytonosan fölösleges anyagok választatnak el; ha ezen elválasztás idejekorán külsőleg meg nem történik, a legkülönbébb és gyakran igen nehéz betegségek fejlődnek ki. Tavasz és őszi a legalkalmasabb évszakok a test belső részeiben lerakódott, az egyes szervezetei rendszeres működését mintegy bilincsekben tartó anyagok és nedveknek (epe és nyálka) rendszeres hashajtás általi eltávolítása — az ily lerakódások, összehalmozódó káros anyagok által könnyen felmerülhetőt bántalmak meggátálása szempontjából. — Nemcsak azoknak, kik emésztési zavarokban, dugulásban, felfúvódásokban, szédülések, kimerültség, bágyadság, hypochondria, hysteria, aranyér, bél vagy máj és egyéb gyomor-fájdalmakban szenvednek, ajánlatos a vérnek, ereinket átözönlő, legdrágább életnedvünket, ennél fogva testi szervezetünk leglényegesebb részének rendszeres és célszerű gyógyimód általi tisztában tartása, de kívánatos, hogy ép egészséges egyének vagy kik magukat annak tartják, erre fordítsák minden figyelmeiket. A legkitünőbb hashajtó szer kétségkívül **Brandt R.** gyógyszerész **svájci labdaccai**, melyekről legjellemzőbb orvosi tekintélyek nyilatkoztak elismerőleg. — E kitünő háziszert minden gyógyszerháznál dobozonként 70 kr-ért szerezhető meg.

**3 1/2 lóerejű
GŐZMOZGONYOK**
fa-, szén- és szalmatüzelésre
s legszilárdabb szerkezetű,
könnyen szállítható s új szer-
kezetű
gőzcséplőgépek
szeges dobbal, kettős tisztító
művel, árpatoklyászolóval és
osztályozó hengerrel.
Ár 3150 frt és azon felül.
MUNKAKÉPESSÉG
10 óra alatt 3000—6000 kéve
JÓTÁLLÁS.

MAGYAR GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH-tól
BUDAPESTEN.

**4. 6. 8 lóerejű
gőzcséplőkészletek**
verőlecezes dobbal és vaskerettel,
legújabb, legszilárdabb
szerkezet;
ekék, vetőgépek,
rosták, malmok,
MORZSOLÓK.
SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓK
és mindennemű más
**mezőgazdasági
GÉPEK.**

**Az 1885-iki
BUDAPESTI ÁLTALÁNOS
ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON
NAGY DISZOKLEVÉL.**

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA

külső váczi ut 7. BUDAPEST külső váczi ut 7.

Budapestre felelő ut
vők kizárólag és egyenesen
gyárunkba (5 percnyire az
osztr. államvasutól) jönni
kéretnek.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz, szállítmány- és jégbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.	Huszonkilencedik évi zárszámla 1886. január 1-től december 31-ig.		BEVÉTELEK.		VAGYON.		Mérleg-számla 1886. december 31-én.		TEHER.		
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
I. Tűzbiztosítás.											
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után	1614143	76									
Függőben maradt károk tartaléka	119249	73									
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	347296	46									
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek és adó	384230	14									
Behajthatlan követelések leírása	4506	30									
A következő évek középkéz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1795143	62	4264570	01	1885. évi nyer. számla: maradvány	1196	94				
II. Szállítmány-biztosítás.											
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával	26410	64									
Függőben maradt károk tartaléka	8904	13									
Szerzési költségek	8428	61									
A szállítmány-biztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	8451	14									
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával	11561	78	63756	30	I. Tűzbiztosítás. Az 1885. évről áthozott középkéz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1834496	51				
III. Jégbiztosítás.											
Visszontbiztosítások és törlesztések	402846	68									
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával	745785	85									
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bevétel levonása után	169391	56									
Behajthatlan követelések leírása	6637	44	1324661	53	Az 1885. évről áthozott középkéz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	469522	866				
A társaság tartalékokának kamata			72270	85	469522,866 frt 70 krnyi kötött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjrészekből befolyt díjak 3.837,493-75						
1886. évi nyereség			637422	34	levonva: törlesztett díjak	307,751-77					
			6362681	03	viszontb. díjak	472,245-18					
					lejárt viszbtsi díjrész- részek 575,424-12 1.355,521*07	2481972	68				
					Az 1885. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért	200181	55	4516650	74		
					II. Szállítmány-biztosítás. Az 1885. évről áthozott díjtartalék 17.779,018 frt 43 kr kötött biztosítások utáni díjak 89,203-97						
					levonva: tör- lesztett díjak 2,023-81	14990	96				
					viszontbiztosi- tási díjak 37,106-77 39,130-58						
					Az 1885. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért	7000	67	72065	02		
					III. Jégbiztosítás. 48.420,773 frt 60 krnyi kötött biz- tosítások utáni díjak	1343459	29	1343459	29		
					IV. Egyéb bevételek. Beváltott szelvények után, valamint egyéb kamatok és ártolyam-nye- reség eladott értékpapírok után Társasági házak tiszta jövedelme	366674	07	62634	97	429309	04
						6362681		6362681	03		
								9.785,087	94	kr.	
								8644680	84		

II. Életbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.	Huszonnegyedik évi zárszámla 1886. január 1-től december 31-ig.		BEVÉTELEK.		VAGYON.		Mérleg-számla 1886. december 31-én.		TEHER.	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Törlesztett kötvények díja	96020	91								
Visszaváltott kötvényekért	213816	92								
Halálesetek után kifizetett kár- összeg	600643	23								
Lejárt kiházasítási tőkékért	401217	18								
Kiházasítási biztosításoknál halá- leset következtében díjvisszatérítés	34941	49								
Függőben levő károk tartaléka	109891	02								
Évjáradékokért	17659	13								
Viszontbiztosítási díjak	35224	06								
Bélyegyekért	33440	02								
Irodai bér, postadíjak, nyomtatvá- nyok stb.	74949	60								
Tiszti fizetések	51111	66								
Jövedelmi adóért	28523	46								
Orvosi díjakért	14507	53								
Szerzési és díjbehajtási költségek	139851	29								
Behajthatlan tartozások leírása	5962	25	1857760	34						
Díjtartalék az év végén			11827607	52	A múlt évről áthozott díjtartalék	10999459	34			
1886. évi nyereség			374140	03	Befolyt díjak: ez évben kiállított					
			14059507	89	kötvények után	350696	39			
					az előbbi években					
					kiállított kötvények után	2040531	47			
					a biztosított tőke					
					emelésére fordított					
					nyeresemények	13100	67	2304328	53	
					Mult évi függőben volt károk					
					tartaléka					
					illetékek					
					Kamatjövdelem					

Budapest, 1886. december hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Fuchs Rudolf, **Hajós József,** **Harkányi Frigyes,** **Lévay Henrik,**
Igazgató helyettesek: **Ormody Vilmos,** igazgató. **Ullmann Károly Pál,** aligazgató.

Jeney Lajos,
a központi könyvezés főnöke.

Pecz Vilmos,
életbiztosítási osztályfőnök.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

Kaczvinszky János,
életbiztosítási könyvvivő.

Budapest, 1887. márczius hó 14-én.

A FELÜGYELO BIZOTTSAG:

Rudnyánszky Ferencz, **Tornyai Schosberger Zsigmond,** **Szitányi Izidor.**

tok, Nemes-kosztolányi Kosztolányi József nem-es-kosztolányi magánzó.

— **Ipolvi püspök szívé** méltó ünnepelességgel helyezték el a besztercebányai Borbála-Kápolnában az elhunyt püspök által kijelölt helyre. A nagyváradi káptalan művész kivitelt urnát készítettett a sziv számára, megaranyozott vert részből, ó-keresztény izlésben.

— **Postaigazgatóságunk** meggyőződés a lévai állami postahivatal vezetése körül felmerült helytelen eljárásról, s általunk a közönség érdekében emelt kifogások alapján a hivatal vezetése körül eszközölt személyváltással orvosolta a bajt. — A hivatal főnöke Fábri Antal hivatalától f. hó 1-én felmentetvén, helyére Flachner Imre postastiszt neveztetett ki. — A postaigazgatóságnak a közönség érdekében tett ezen intézkedését megnyugvással vesszük tudomásul s azon reményben élünk, hogy Flachner főnök urnak kiváló képességeinél fogva bizonyára sikerülni fog közönségünk szerény, de jogosult igényeit az állam és a hivatal érdekeinek sérelme nélkül érvényre juttatni. — Üdvözljük őt új állásában, s ohajtjuk, hogy körünkben kedves otthon leljen!

— **Litassy Ernő**, huzamos ideig körünkben tartózkodó s munkaszeretetéről előnyösen ismert ifju — mint értesülünk — Pozsonyvármegye főispáni titkárává nevezetvén ki, hivatalos esküjét f. hó 5-én tette le. — Üdvözljük a derék, törekvő ifjut érdemei által kivívott szép állásában!

— **Az újbányai Casino-Egylet** saját helyiségében 1887. évi április 11-én ismét működve szín-előadást rendez. Valóban dícséretre méltó e város kis száma, de a közeselekvésben s társadalmi élet fejlesztésében folyton buzgó derék értelmisége, mely pezsgő tevékenység által magának nemes szórakozást s a közjóknak szolgálatot tesz. — Ez alkalommal — színrekerülnek: I. „Egy szelendus hölgy“ vigjáték egy felvonásban, írta: **Bereik Árpád**. Előadják: Dr. Balbach Béla, Kresko Lajosné, Christely Lajosné II. „Sziget a szárazon“ vigjáték egy felvonásban, írta: Dr. Rubiczky László. Előadják: Kondor Sándor, Riszner Janka, Rusiecky Viktor, Baumann Samu, Volánszka Ferencz, Bátor Ferencz, Rusiecky Irma.

— **A vasárnapi munkaszünet** érdekében több ízben történt felszólalásunk után már a múlt év folyamán észleltünk mozgalmat kereskedők körében; kik azon üdvös eljárást ohajtották — hír szerint — megvalósítani, hogy vasárnap déli 12-órától hétfőn reggelig a kereskedők üzletei zárva legyenek. Hogy mily üdvös hatása lenne ezen eljárásnak egy a gyakoronok, mint a segédek tovább képzésére — kik ma kora hajnaltól késő estig szolgálatba állanak, azt már részletesen ismertettük; s alig hisszük, hogy akadna városunkban egyetlen oly kereskedő is, ki ezen üdvös mozgalmat kislelki, kufár gondolkodásával hátra vetni igyekeznék; kérdjük ennek folytán a mozgalom elén álló **Czirk János kereskedő urat**: vajjon megva-

lásul-e ezen nemes törekvés, s ha nem, mik a gátló körülmények?

— **A körmozsbányai magyar egyesület** — mint levelezők írja — e hó 2-án a helybeli városi nagyteremben Kötzler József rendezése mellett sikerült társasestélyt rendezett. A műsorozat a következő volt: Mendelsohn „Fingalbarlang“ nyitányát zongorán négykézre játszották Bunsdmann Adél k. a. és Bözer Károly, Gounod „Fauszt“-jából egyveleget hegedűn, violán és zongorán: Brunner Ferencz, Bachman Gyula és Bözer Károly, Esőssy Gyula, elszavolta Petőfy „Pusztai találkozás“ című költeményét. Aztán a „Filipper és Nobbler“ egy felvonásos vigjáték került színre, melyben közreműködtek: Esőssy Gyula, Röszer József, Schnabel Gyula és Florek Károly dr. A szépszámu közönség lelkes tapsokkal jutalmazta a rendező és közreműködők fáradozásait.

— **Tüzbész.** Füzés-Gyarmathon e hó 3-án nagy tűz volt, mely — mint onnan írják — 52 házat, és sok melléképületet és tömördek háziállatot hamvasztott el. A tűz nagy szélben s épen akkor tört ki, midőn a nép a templomban volt. Az orkán-szerűen dühöngött szél miatt az oltásra gondolni sem lehetett.

— **Kiállítás és vásár.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter az országos gazdasági egyesület közreműködésével, az állattenyésztés előmozdítása érdekében Budapesten f. é. május hó 7. 8. és 9. napjain díjazással egybekötött tenyész-állat vásárt, baromfi-kiállítást és nemzetközi gépvásárt rendez. Az érdeklődők a tervezett megtudása végett a kereskedelmi- és iparkamarához forduljanak.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövő hétre: derült nappal és éjjel borulás várható, helyenkint szeles, zivataros esővel.

— **Nagyváradi püspökké** — mint írják — Schlauch Lőrincz szatmári püspök nevezetett ki. — **Hontmegyében** a kormánypart és a mérsékelt ellenzék a jövő választásokra kiegyeztek. A szalkai kerületet megtartja az ellenzék, az ipolysági és a korponai kerületek a szabadelvű párté. — **A honvédségi** előléptetés májusban, hír szerint, igen szűk körű lesz, néhány főbb tiszt nyugalmaznak és öt ezredes, hét százados és tizenhat főhadnagy fog kinevezettni. — **Vasutmegnyitás.** A munkács-beszkid-stryi vasut megnyitása e hó 4-én ment végbe Baross Gábor közlekedésügyi miniszter jelenlétében. A vonalat e hó 5-én adták át a közforgalomnak. — **A tanítók árvaházának** a jótékony ezelú államsorsjáték védelméből király ö felsége elhatározása folytán 30,366 forint jutott. — **Budapesten** a vendéglősök kongresszusán 180 fővárosi, 90 vidéki s több bécsi vendéglős vett részt; kimondták, hogy országos szövetséget alapítanak s hogy a regále megváltás és bérlet szabályozás tárgyában a kormányhoz feliratot intéznek. — **A bécsi egyetemen** a most mult félévben 1280 magyarországi hallgató volt. — **Nyitramenyében** a gróf Breuner-féle tízezer holdas uradalmat Srengel bécsi bankár vette meg. — **A hontmegyei gazdasági egyesület** választmánya e hét elején tartott ülésén helyeselte a jégbiztosítási szövetség tervét s melegen ajánlja a gazdáknak.

„Szegény asszony, ez is eltemeti magát maholnap!”

És csakugyan Mihály gazda nem sokára jónak látta elnézni a korosmába. Kíváncsian várták, mi lesz belőle? — Ni-ni! ott megy az új asszony a férje után. No hiszen lesz komédia!

— Jó estét édes uram!
— Adjon Isten feleségem! Gyere, ülj le mellém!
— Szivesen édes uram, ugysis elálottam egy kicsinyt.

— Igyál velem, édes feleségem!
— Hogyne innám a kigyelmed egészségére, édes uram!

Asszonyok nézték az ablakon; előbb megrökönyödtek, aztán belenyugodtak, hogy meglelte zsák a foltját. Ezentúl legalább együtt isznak.

— Hát te csakugyan nem haragszol?
— Már miért haragudnám?
— Hát te nem is veszekedel?
— Ugyan, mire gondol, édes uram?
— Akkor miért jöttél utánam?
— Azt tanultam a szent könyvből, hogy az asszony követi mindenüvé az ő férjét.

— Kövess hát haza, édes feleségem! Pócsiné asszony karon fogta Pócsi urat s olyan szépen mentek haza, hogy a ki látta, szeme-szája táva maradt rajtuk.
Nem volt Pócsi urannál józanabb életű ember ezentul; kocsmának felé sem ment, otthoni perpatvarnak hire-bamva sem volt s most megtanulta Pócsi uram, milyen angyal az asszony és hogy ragadja el az embert az angyal. — Szelid lett Mihály gazda, mint a kezes bárány.

Ujfalussy Sándor.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

— Fogas kérdés. — „Rektram, ha meg nem sérteném — kérni a böles kurátor, — hogy lehet megkülönböztetni a fiatal csirkét az öregektől?” — A fogakon bátya — veti oda a választ a rektor. — „De hiszen a csirkének nincs fog.” — De van nekem.

Mozgosítás. Urnö (váratlanul a konyhába lépve:) Oh, oh, Magdi! Mit jelentens ez? Egy katona van magánál? ha jól láttam, épen most meg is ölette magát?! — Magdi (sirva) Engedjen meg a tekintetes asszony . . . de a tekintetes ur az oka . . . Urnö Micsoda, a tőrjem? — Magdi: Igen tekintetes asszonyom . . . a tekintetes ur olvasta elő a multkor az újságból, hogy a mostani háborúgyanus időben a katonaságtól semmit sem kell megtagadni!

A szél. — Tudod-e kis fiam, hogy miből támad a szél? — A nagymana térdéből, mert mindig hallom, hogy mondja: nagyon fáj a térdem, már megint szél lesz.

TANÜGY.

Érettségi vizsgálatok a lévai főgymnasiumban. A nn. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium által kiadott érettségi vizsgálati utasítás alapján a rendez érettségi vizsgálatra való jelentkezés minden tanévben a főgymnasiumi igazgatónál april hó 15-éig történik. — A jelentkezés alkalomával minden nyolczadik osztályu tanuló köteles születesi bizonyítványát, valamint középiskolai tanulmányairól netalán más gymnasiumoktól nyert bizonyítványát felmutatni.

Miről az érdeklettek szoros mihezartás végett ezennel értesittetnek.
Léván, 1887. márcz. 20.

A főgymnasiumi igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

I.

Az első magyar általános biztosító társaság, Somssich Pál elnöklete alatt márczius hó 24-én tartotta meg közgyűlését. A felolvasott évi jelentés szerint az évi nyereség 1.011,562 fnt 32 kr-ra rug. A közgyűlés elhatározta, hogy az alapszabályszerű levonások után fenmaradó 602,200 fnt 60 krnyi tiszta nyereségből osztaléklul minden részvény után 200 fnt fizetessék ki, és a 2202 fnt 60 krnyi maradvány a jövő évi számlára vezetessék át. **Közhasznú célokra** 10,103 fnt 65 kr. szavaztak meg, ebből a pozsonyi kereskedelmi akadémia részére 100 fntot, a „felvidéki magyar közművelődési egyesületnek Nyitrán 100 fnt, továbbá 5000 fntot a honvédek özvegyeit és árvaít segélyező országos alapnövelésére, öt évi 1000 frtos részletben. A társaság összes biztosítási alapja a mult évben kimutatott 18.028,671 fnt 38 król a lefolyt évben 19.008,987 fnt 45 kr-ra emelkedett, mely összegben a társaság birtokában levő, és a későbbi években lejárt díjtöltök értéke, mely a mult évben 6.425,037 fnt 86 król 9.785,087 fnt 94 kr-ra emelkedett, — nincsen belefoglalva. Az osztaléklót márczius 26-ikától kezdve fizetik ki. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés tudomásul vétele, valamint a fölmentési megadása után **Hajós József** igazgató tudására hozta a közgyűlésnek, hogy a jégbiztosítási gazdasági szövetség megalakult. A közgyűlés e jelentést örömmel vette tudomásul. E társaság igazgatóságának jelentéséből az 1886. üzleti évről közöljük a következőket: A mult évben előfordult tűz és jégbárók a társaság pénztárát kisebb mértékben vették igénybe, mint a megelőző évben úgy hogy ezen üzletágakat nyereséggel zártuk le. Az 1886-ban szerzett díjkötelezvények s díjtöltök melletti biztosítások díjösszege 5.174,930 fnt 37 kr-ra rug, miután az 1880-ban életbe léptetett első ingyenes biztosítások legnagyobb része tavaly újított meg, s ez oka, hogy a készpénz díjbevetél, a tavalyihoz csökkenést mutat. A társaság különféle tartalékai ez évben is jelentékenyen emelkedtek: Ugyanis emelkedett a tűz- és szállítmányi díjtartalék 1.849,478 fnt 45 król (díjbevetél 75⁹/₁₀ %-ának megfelelőleg) 1.868,785 fnt 45 kr-ra, az életbiztosítási díjtartalék 828,148 fnt 18 król 11.827,607 fnt 52 kr-ra, a nyertartalék 173,307 fnt 40 król 1.980,078 fnt 54 kr-ra, a tisztviselők segély- és nyugdíj alapja 463,205 fnt 95 kr-ra, a „Lévai-alap“ 62,269 fnt 69 kr, a dunaparti ház adóhátalék 46,475 fnt 74 kr. Az árfolyam különböző tartalék, melyből a tavaly eladott értékpapírok után eddig gyűjtött tartalék kiesett, 1886. végével kitesz 286,040 fnt 20 kr. A névértéken tul jegyzett 7.715,200 fntnyi záloglevelek és elsőbbségi kötvények csak névértékben vannak a mérlegben felvéve. A lefolyt évben 7.110,720 fnt 52 krnyi újabb élet-biztosítások köttetnek mig túllések, visszaváltások, lejárt töké és halálesetek folytán a biztosított összegből 6.125,382 fnt 65 kr esett ki. E szerint az érvényben levő biztosítások összege 985,338 fnt 87 krrel, és így az 1886-dik év zártával az összes biztosított összeg 55.197,799 fnt 57 kr-rel emelkedett. Hirdetésink rovatában közzé tesszük a társaság mult évi mérlegeit, és nem lehet, hogy ez

alkalomból meg ne emlékezzünk e minden ízében valóban magyar vállalat vezetésének igazságos és méltányos ügykezeléséről-hazafias áldozatkészségéről és önzetlenségéről, mely utóbbinak a „magyar gazdák jégbiztosítási szövetségének“ életbeléptetésével csak most adta egyik fényes tanujelét. Az Első magyar általános biztosító társaság valóban megérdemli az irányában nyilvánuló közbizalmat és legkevésbé sem feltűnő, hogy minden igaz magyar büszkén tekint e társaságra és kész örömmel biztosításával hozzá fordul s bizalmával leginkább e társaságot támogatja.

II.

Uj gözcséplőgépek szeges dobbal.

Már számos évek óta minden nem gőzerőn berendezett cséplőgépnél verőlécek a fogok által teljesen kiszorították és az utóbbi években számos esetben a nagyobb tisztító cséplőgépek, melyek ugyan járgányhajításra voltak szerkesztve, kisebb gözmozgonyok által hajtottak.

Az előnyös szerzerváltozásnak egész jelentőségét azonban a honi legjobb hírnévek örvendő Grossmann és Rauschenbach első magyar gazdasági gépgyára Budapesten ismerté fel és nagy eredménnyel alkalmazta, a mennyiben nevezett gyár cséplőgépeket a nagy verőléczes gépek erősségében gyárt, hanem szeges dobbal látja el. Az ezekkel elért eredmény valóban meglepő, mert nevezett gyár szeges gözcséplőgépei 10 órában 6000 középnyagságu kévég csépelnek el, a mi egy nyole lőerejű verőléczes gép munkájának felel meg.

A gyár ugy eme munkaképességért mint tiszta cséplésért jótáll s ha az ember meggondolja hogy e szeges cséplőgép hajításához szükséges 3-3¹/₂ lőerejű gözmozgony csak félannyi fűtőanyagot igényel mint egy 6-8 lőerejű gözmozgony és hogy nem nagyobb munkaképességű egy 8 lőerejű cséplőkészlet mintegy 60 százalékkal drágább mint Grossmann és Rauschenbach szeges cséplőgépe, úgy az előnyök oly nagyok, hogy minden érdekeltnek figyelmét eme nevezetes haladásra kell irányitania.

III.

A tövisbokrok kimelése és gyarapítása

hasznos állatok védelmére nagyon fontos, úgy kártékonybogarok, mint egerek kipusztitása céljából. A tövises, bozontos, vadrózsával átkuszált sövények tartozkodási helyül szolgálhatnak sok hasznos, a föld s kertmivelésnek nélkülözhetlen madaraknak, melyek csak a kisebb kártékony bogaraktól élnek. Sima és tövis nélküli sövények alkalmatlanok a madártenyésztésre. Nézzük csak az oly gyakori veresgyűrű **somfát**, a papsüveget, a barkóczót, a mogyorófát stb. akkor azt tapasztaljuk, hogy ezekben majdnem sehöl sem találunk madárfészket, hanem egyes sima fából készült sövények között nőtt tövises vadrózsák, vagy málnabokrokban, különösen, ha a nyírás alkalmával erre való tekintettel ápoljuk, hogy buján egymásba fonódhassanak. Fehér, vagy fekete színű tüske-sövények csak akkor szolgálnak a madaraknak fészkek gyanánt, ha nem növesztjük falszerűen, simára lenyírva, hanem engedjük, hogy sűrűsödjének, s azért a sövénynyírást csak erre tanított emberekre kell bízni. Azonban egy bokor sem csalogatja annyira a hasznos madarokat, mint a vad pöszmetebokor, ha a sövények közé ide oda ültetjük és buján kifejlődni engedünk neki, vagy a mi még czélszerűbb ha a gyermekeknek hozzá nem férhető helyekre, úgy mint sziklabasadékok felett stb. ültetjük. Soha sem hiányzik ily csalitban a csalogány vagy posztáta fészke; gyakran találkozunk a kertben egy májva bokorral, melyet a posztáta kiszemelt fészkekakásra mely bokor fülemére is vonzerőt gyakorol s azért a kert- és föld-sövényekre nagyon ajánlható. Almafák és gyümölcsfákból álló uti sétatörök, melyek a mezőket körülveszik, nyujtanak kitünő lak és tenyésztési helyeket a czinkének, nyaktekeresnek, a légykapóknak, seregélynek és végre a denevéreknek. Ép ugy szolgálnak menedék és tartozkodási helyül a mezőket látogató varjuk, szarkák, és ragadozó madaraknak, a honnan a mezőre kukkannak, hogy a férgeket az eke után felszedjék. Ily sétatörök ültelése, valamint a sövények ápolása a művelés alul kivont helyiségeken mint mesyeken, mely utak, hámozók szélein kavicsos és mocsáros helyeken nagyon czélszerű; és az ily bokrokkal, cserjékkal, náddal, füzesesallattal benőtt helyeken meg kell védeni, eke, kapa, balta, kasza és sarú elől, hogy minden határ védhelyül és menedékl szolgájon a benne lakó kis öröknek. A mezők öreihez tartoznak még nemcsak az említett madarak, hanem hasznos s fentartásukra nézve sövény, bokrokra utalt amphibiák is: gyikek, varas békák vakkigyók, és kis kigyók és számos hasznos rabló rovarok, pókok, melyek mindnyájjan bokrok és sövényekben tartozkodnak és éjjel-nappal a mezőt kárték ny legyek, hernyók és árváktól tisztítják. A mindig nagyobb mérvben elterjedő panasz gabnáink, repce és répaföldek veszélyeztetése felül, intésül szolgálhatnak ezen olcsó és csekély fáradsággal járó övintézkedések megtételére.

G. É.